

IFAU – INSTITUTET FÖR
ARBETSMARKNADSPOLITISK
UTVÄRDERING

Hur påverkar tillgång till barnomsorg arbetslösa föräldrars sannolikhet att få arbete?

Ulrika Vikman

RAPPORT 2010:6

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) är ett forskningsinstitut under Arbetsmarknadsdepartementet med säte i Uppsala. IFAU ska främja, stödja och genomföra vetenskapliga utvärderingar. Uppdraget omfattar: effekter av arbetsmarknadspolitik, arbetsmarknadens funktionssätt, arbetsmarknadseffekter av åtgärder inom utbildningsväsendet och arbetsmarknadseffekter av socialförsäkringen. IFAU ska även sprida sina resultat så att de blir tillgängliga för olika intressenter i Sverige och utomlands.

IFAU delar även ut forskningsbidrag till projekt som rör forskning inom dess verksamhetsområden. Forskningsbidragen delas ut en gång per år och sista dag för ansökan är den 1 oktober. Eftersom forskarna vid IFAU till övervägande del är nationalekonomer, ser vi gärna att forskare från andra discipliner ansöker om forskningsbidrag.

IFAU leds av en generaldirektör. Vid institutet finns ett vetenskapligt råd bestående av en ordförande, institutets chef och fem andra ledamöter. Det vetenskapliga rådet har bl.a. som uppgift att lämna förslag till beslut vid beviljandet av forskningsbidrag. Till institutet är även en referensgrupp knuten där arbetsgivar- och arbetstagersidan samt berörda departement och myndigheter finns representerade.

Rapporterna finns även i tryckt format. Du kan beställa de tryckta rapporterna via telefon eller mejl. Se nedanstående kontaktinformation.

Postadress: Box 513, 751 20 Uppsala
Besöksadress: Kyrkogårdsgatan 6, Uppsala
Telefon: 018-471 70 70
Fax: 018-471 70 71
ifau@ifau.uu.se
www.ifau.se

IFAU har som policy att en uppsats, innan den publiceras i rapportserien, ska seminariebehandlas vid IFAU och minst ett annat akademiskt forum samt granskas av en extern och en intern disputerad forskare. Uppsatsen behöver dock inte ha genomgått sedvanlig granskning inför publicering i vetenskaplig tidskrift. Syftet med rapportserien är att ge den ekonomiska politiken och den ekonomisk-politiska diskussionen ett kunskapsunderlag.

Hur påverkar tillgång till barnomsorg arbetslösa föräldrars sannolikhet att få arbete?*

av

Ulrika Vikman[#]

2010-05-06

Sammanfattning

I denna rapport undersöker jag om arbetslösa småbarnsföräldrars sannolikhet att hitta arbete förändras om de under arbetslöshetsperioden får ha sina barn i barnomsorg. För att undersöka detta använder jag en del av den svenska max-taxereformen som gjorde det obligatoriskt för de svenska kommunerna att erbjuda arbetslösa föräldrar barnomsorg minst 15 timmar i veckan. Den metod jag använder jämför utvecklingen i de kommuner som innan reformen inte erbjöd barnomsorg till arbetslösa med de kommuner som gjorde det. Resultat tyder på att sannolikheten att få ett arbete ökar för kvinnor, när de har tillgång till barnomsorg. Störst effekt är det för kvinnor med endast grundskola eller universitetsutbildning samt för kvinnor med två barn. För män finns ingen effekt.

* Den forskning som denna rapport baseras på redovisas mer utförligt i Vikman (2010). Jag vill tacka Matz Dahlberg, Eva Mörk, Oddbjörn Raaum, Johan Vikström, Linus Liljeberg, Björn Öckert, Mattias Nordin, seminariedeltagare i Uppsala samt deltagare vid SOLE konferensen 2009 i Boston för konstruktiva och användbara kommentarer.

[#] Nationalekonomiska institutionen, Uppsala universitet. E-post: ulrika.vikman@nek.uu.se

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Vad kan vi förvänta oss enligt teorin?.....	4
3	Reformen	5
4	Data.....	7
5	Resultat.....	9
6	Slutsats.....	11
	Referenser	13

1 Inledning

I juli 2001 trädde en del av maxtaxereformen i kraft som gjorde det obligatoriskt för alla kommuner i Sverige att erbjuda arbetslösa småbarnsföräldrar barnomsorg minst 15 timmar i veckan. Huvudanledningen till reformen var barnens behov av förskoleverksamheten, men i propositionen står det också:

En annan viktig aspekt på förskoleverksamhet och arbetslöshet är givetvis föräldrars möjlighet att söka arbete och att kunna göra det på ett effektivt sätt. Detta är särskilt angeläget under den pågående starka konjunkturutvecklingen med den ökade efterfrågan på arbetskraft. För att vara aktivt arbetssökande och snabbt kunna ta ett arbete när ett sådant erbjuds är förskoleverksamhet för barn till arbetslösa föräldrar av största betydelse. (Regeringens proposition 1999/2000:129, s24)

Det är därför intressant att ta reda på om sannolikheten att få ett arbete ökade för småbarnsföräldrarna när barnomsorg blev tillgängligt för dem under arbetslöshetstiden.

För att undersöka detta tittar jag på om sannolikheten för arbetslösa småbarnsföräldrar att få ett arbete förändrades i kommuner som innan reformen inte erbjöd barnomsorg till gruppen. Eftersom det kan finnas andra faktorer som förändras över tid som kan ha påverkat gruppen är det viktigt att ha kontrollgrupper att jämföra med. I undersökningen använder jag två kontrollgrupper. För att ta hänsyn till trender i sannolikheten att få jobb hos arbetslösa småbarnsföräldrar är den första kontrollgruppen arbetslösa småbarnsföräldrar som bor i kommuner som även innan reformen erbjöd barnomsorg. Det kan dock finnas skillnader mellan de kommuner som erbjöd arbetslösa småbarnsföräldrar barnomsorg innan reformen och de som inte gjorde det. För att ta hänsyn till detta använder jag också en andra kontrollgrupp som består av föräldrar med barn i förskoleklass eller i grundskolans första år.¹ Denna jämförelse görs sedan i en durationsmodell² för att skatta hur tillgång på barnomsorg påverkar sannolikheten att få arbete.

¹ Inom utvärderingslitteraturen kallas denna metod ”difference-in-difference-in-differences” när två kontrollgrupper används. I Vikman (2010) används också kontrollgrupperna var för sig.

² Se Vikman (2010) för mer utförlig beskrivning av metoden. Samma metod används också i Clotfelter et al. (2008).

Huvudresultatet tyder på att sannolikheten att få ett arbete ökar med 17 procent för kvinnor när barnomsorg är tillgänglig under arbetslösheten. Störst effekt är det för de kvinnor som bara har grundskola eller har läst på universitet, medan ingen effekt hittas för de kvinnor som har tvåårigt gymnasium. Även mammor med två barn har större sannolikhet att få ett arbete när de har tillgång till barnomsorg under arbetslöshetstiden, medan tillgången inte påverkar sannolikheten att få ett arbete för mammor med ett barn. För pappor hittas inga effekter.

2 Vad kan vi förvänta oss enligt teorin?

Enligt så kallad sökteori ökar sannolikheten att bli erbjuden ett arbete med intensiteten den arbetslöse lägger ner på att söka jobb. Den arbetslösa accepterar sedan ett arbetserbjudande om lönen är högre än den arbetslöses reservationslön, d.v.s. den lägsta lönen den arbetslöse kan tänka sig att arbeta för (för sammanfattning av sökteorin, se Mortensen 1987). Genom att erbjuda arbetslösa föräldrar barnomsorg kan både deras sökintensitet och reservationslön förändras och därmed också deras sannolikhet att få arbete. Dels gör man det möjligt för dem att söka arbete mer effektivt. Det blir också lättare för dem att börja arbeta snabbare eftersom barnen redan har plats i förskolan. Det var dessa effekter som regeringen avsåg när de införde kravet om minst 15 timmars förskoleverksamhet (Regeringens proposition 1999/2000:129).

Det är dock möjligt att effekten är den motsatta. Ett alternativ är om den arbetslösa föräldern uppskattar den fritid utan barn som föräldern får när barnet är på förskolan. Det kan då leda till att föräldern söker arbete mindre effektivt eller höjer sin reservationslön. Detta skulle i så fall minska sannolikheten att få ett arbete. Vad som är nettoeffekten är därför en empirisk fråga.

Tidigare forskning har undersökt både hur förändringar i arbetsmarknadsförhållanden och egenskaper hos individer påverkar sannolikheten att få arbete. Exempel är Røed och Zang (2003), Arulampalam (2001) och Carroll (2006) som utvärderar hur arbetslöshetsförsäkring, tidigare arbetslöshetsperioder och individegenskaper påverkar arbetslöshetsperiodens längd. När det gäller forskning om barnomsorg har fokus varit på hur tillgång på barnomsorg påverkar, speciellt kvinnors, arbetsutbud (Andersson och Levine 2002). Brist på barnomsorg är i många länder ett hinder för småbarnsföräldrar att arbeta. Hur tillgång

på barnomsorg under arbetslöshet påverkar sannolikheten att få arbete har inte undersökts tidigare, vad jag vet.

3 Reformen

Maxtaxereformen bestod av fyra delar där barnomsorg till arbetslösa, som är den del av reformen som undersöks i denna studie, var den första som trädde i kraft i juli 2001. I januari 2002 blev det också obligatoriskt för kommunerna att erbjuda barnomsorg till barn där en förälder var föräldraledig med ett yngre syskon. Den del som gav namn åt reformen, att införa en maxtaxa på barnomsorg, var inte obligatorisk. De kommuner som införde maxtaxa fick dock extra statsbidrag, vilket medförde att alla kommuner utom två införde maxtaxan i januari 2002 och de övriga två ett år senare (för en utvärdering av hur priset på barnomsorg påverkade föräldrarnas arbetsutbud se Lundin m.fl. 2008). Den sista delen av reformen var införandet av gratis barnomsorg 525 timmar per år för alla 4 och 5-åriga barn, vilken trädde i kraft i januari 2003. (Skolverket 2007)

Skolverket genomför med jämna mellanrum enkätundersökningar med kommunerna för att ta reda på hur tillgången på barnomsorg ser ut i landet. I undersökningarna som gjordes våren 1998 och våren 2001 ställs frågan: "Får förskolebarn med barnomsorgsplats behålla den om en förälder blir arbetslös?" Kommunerna kan klassificeras enligt tre grupper vilka sammanfattas i *Tabell 1*. Den första gruppen är de kommuner som inte lät barnen ha kvar sin barnomsorgsplats om en förälder blev arbetslös, dessa benämns behandlingskommuner. Den andra gruppen är de kommuner där barnen fick gå kvar i förskolan men bara under en begränsad tid vilken varierar mellan två och tolv månader. Detta innebär att föräldrar i dessa kommuner både kommer att tillhöra behandlingsgruppen och kontrollgruppen beroende på hur länge de är arbetslösa i förhållande till hur länge barnen får vara kvar i förskolan, och benämns därmed begränsad behandling. I den sista gruppen fick barnen behålla sin förskoleplats utan någon begränsning i månader, dessa benämns kontrollkommuner. Övriga 81 kommuner ändrade hur de tillhandahöll barnomsorg till arbetslösa någon gång mellan 1998 och 2001 eller besvarade inte båda enkäterna. Eftersom det inte är möjligt att veta när de ändrade politik används de inte i denna undersökning.

Tabell 1 Kommungrupper

1. Behandlingskommuner (Barnomsorg var inte tillgängligt för arbetslösa före reformen)	14
2. Begränsade behandlingskommuner (behandling och kontroll) (Barnomsorg var tillgängligt i begränsat antal månader före reformen)	43
3. Kontrollkommuner (Barnomsorg var tillgängligt utan begränsning i månader före reformen)	151

Beskrivande statistik (medelvärden) för kommungrupperna visas i *Tabell 2* för år 2000. Vad som kan ses är att de kommuner som inte erbjöd barnomsorg till arbetslösa innan reformen är mindre och har något högre arbetslöshet. Andelen invandrare är lägre i de kommuner som erbjöd barnomsorg i begränsat antal månader.

Tabell 2 Medelvärden för kommungrupperna, år 2000

	Behandling	Begränsad behandling	Kontroll
Arbetslöshet (%)	4,952	3,994	4,144
Befolkning	18 566	20 145	35 607
Barn ålder 2–6 år (andelar)	0,054	0,054	0,055
Invandrare (andelar)	0,106	0,087	0,107
Kvinnor (andelar)	0,500	0,498	0,500
N	14	43	151

Antal timmar per vecka som kommunerna tillhandahöll barnomsorg innan reformen varierade mellan tre timmar och obegränsat antal timmar. Det är dock bara nio kommuner som tillhandahöll barnomsorg till arbetslösa färre än 15 timmar per vecka. I dessa kontrollkommuner innebar därmed reformen att barnen fick mer tid i barnomsorg. I undersökningen har jag dock valt att bara titta på om barnen får ha kvar sin barnomsorgsplats eller inte, och därmed bara använt om det är någon restriktion i antalet månader. Anledningen till detta är att om barnet har en förskoleplats finns i vart fall någon tid för föräldern att söka jobb. Om föräldern erbjuds ett arbete behöver föräldern inte heller vänta på att barnet ska få en plats innan föräldern kan börja arbeta.

4 Data

Den data som används är arbetslöshetsdata (Händel) från arbetsförmedlingen tillsammans med registerdata (Louise) från Statistiska centralbyrån. Populationen består av arbetslösa föräldrar med sitt yngsta barn i åldern 2–10 år, som varit registrerade på arbetsförmedlingen mellan juli 2000 och juni 2002 och som bor i någon av de 208 kommuner där en klassificering utifrån tillgång på barnomsorg till arbetslösa innan reformen är möjlig.³

De arbetslösa föräldrarna delas in i två grupper utifrån om deras arbetslöshetsperiod börjar innan eller efter reformdatumet. Eftersom det är svårt att tro att behandlingskommunerna tillhandahöll barnomsorg till arbetslösa direkt när reformen trädde i kraft, d.v.s. mitt i sommaren, bryts alla arbetslöshetsperioder som går över reformdatumet⁴. Detta görs också ett år senare för de föräldrar som blir arbetslösa året efter reformen för att få en bra jämförelsegrupp.

Behandlingsgruppen och kontrollgrupperna kan skilja sig åt på andra sätt än just den aktuella reformen. I analysen kontrollerar jag därför för ålder, utbildning, län, om personen har invandrat, förekomst av arbetshandikapp och civilstånd. För att kontrollera för att sannolikheten att få arbete ser olika ut över året inkluderas också kontroller för månad.

Beskrivande statistik för mödrar med barn i förskoleåldern (2–6 år) visas i *Tabell 3* och för mödrar med barn i åldern 6–10 år i *Tabell 4*⁵. De kvinnor med barn som är 6 år och som blir arbetslösa innan augusti finns med i *Tabell 3*. Om en mamma med ett 6 årigt barn däremot blir arbetslös i augusti eller senare tillhör de kontrollgruppen av mödrar med äldre barn och är med i *Tabell 4*, eftersom barnen då får gå i förskoleklass.

Vad som kan ses i tabellerna är att för de kvinnor som påverkades av reformen (d.v.s. kvinnor i behandlingskommuner med yngre barn) händer inte mycket med arbetslöshetsperiodens längd medan för kvinnor i övriga kommuner ökar arbetslöshetstidens längd efter reformen jämfört med innan. När det

³ Eftersom kommunerna kunde erbjuda förskoleplats till arbetslösa småföräldrar som tidigare inte haft någon förskoleplats olika från dem med plats inkluderas också bara de föräldrarna med a-kassa. Detta görs för att minska risken för felklassificerad tillgång på barnomsorg, eftersom arbetslivserfarenhet är ett krav för a-kassa. Om föräldern har arbetat tidigare är det också större sannolikhet att barnet haft en barnomsorgsplats.

⁴ Detta kallas att arbetslöshetsperioderna censureras, vilket innebär att de inkluderas alla dagar fram till reformen och tillåts påverka resultatet men inte efter. Även föräldrar som lämnar arbetslöshet för annat än arbete censureras.

⁵ För män, se Vikman (2010).

gäller andelen perioder som slutar i arbete sker dock den största förändringen hos de kvinnor som påverkas av reformen, där fler än 4 procent fler går till arbete efter reformen jämfört med innan, medan det för övriga grupper i stort sett inte förändras.

Tabell 3 Beskrivande statistik (medelvärden) kvinnor med barn i ålder 2–6 år

Kommun	Före reformen			Efter reformen		
	Behandling	Begränsad	Kontroll	Behandling	Begränsad	Kontroll
Arbetslöshetsperiodens längd(Dagar)	55,0	57,2	56,6	55,1	60,8	61,4
Ålder	32,5	32,5	32,8	32,4	32,8	33,1
Invandrare	0,142	0,255	0,247	0,159	0,258	0,254
Gifta	0,437	0,464	0,458	0,439	0,468	0,469
Grundskola <9 år	0,015	0,024	0,019	0,013	0,024	0,019
Grundskola	0,115	0,114	0,125	0,126	0,119	0,121
Gymnasium ≤ 2 år	0,371	0,366	0,354	0,355	0,332	0,327
Gymnasium ≤ 3 år	0,279	0,281	0,257	0,278	0,289	0,269
Universitet < 3 år	0,150	0,146	0,146	0,167	0,149	0,154
Universitet > 3 år	0,070	0,067	0,095	0,059	0,084	0,108
Antal arbetslöshetsperioder	1 378	3 800	21 245	1 277	3 650	21 244
Procent av perioder som slutar i:						
Arbete	32,37	32,74	33,54	36,81	33,89	33,75

Tabell 4 Beskrivande statistik (medelvärden) kvinnor med barn i ålder 6–10 år

Kommun	Före reformen			Efter reformen		
	Behandling	Begränsad	Kontroll	Behandling	Begränsad	Kontroll
Arbetslöshetsperiodens längd(Dagar)	60,4	67,9	60,4	61,1	63,4	67,1
Ålder	36,7	37,1	37,3	37,1	37,1	37,6
Invandrare	0,157	0,283	0,251	0,196	0,297	0,268
Gifta	0,485	0,510	0,460	0,468	0,476	0,462
Grundskola <9 år	0,017	0,023	0,026	0,019	0,027	0,026
Grundskola	0,111	0,135	0,119	0,113	0,114	0,117
Gymnasium ≤ 2 år	0,409	0,364	0,384	0,392	0,359	0,361
Gymnasium ≤ 3 år	0,208	0,236	0,202	0,222	0,240	0,211
Universitet < 3 år	0,151	0,151	0,158	0,152	0,150	0,160
Universitet > 3 år	0,104	0,089	0,108	0,096	0,107	0,122
Antal arbetslöshetsperioder	952	2 448	12 877	893	2 370	13 027
Procent av perioder som slutar i:						
Arbete	37,18	35,38	35,43	37,40	35,27	35,81

5 Resultat

I *Tabell 5* visas hur sannolikheten att få arbete förändras för arbetslösa småbarnsföräldrar när de får tillgång till barnomsorg under arbetslöshetsperioden. För kvinnor ökar sannolikheten att få arbete med 17 procent. Effekten är statistiskt säkerställd från noll på 95 procents säkerhetsnivå. Effekten för män är mycket nära noll och inte statistiskt säkerställd på konventionell nivå.

Tabell 5 Förändring i sannolikheten att få arbete vid tillgång på barnomsorg

	Kvinnor	Män
Barnomsorg	0,171 (0,039)	-0,016 (0,841)
N	85 161	42 350

Not: I skattningarna inkluderas kommungruppspecifika effekter, tidseffekter, gruppeffekter utifrån yngsta barnets ålder, interaktioner mellan dessa och observerbara kontrollvariabler. Standardfel är klustrade på kommunnivå. P-värden visas inom parentes.

I dessa skattningar inkluderas även de föräldrar som bor i kommuner som innan reformen tillhandahöll barnomsorg till arbetslösa i ett begränsat antal månader. De skattade effekterna bestäms därför både av föräldrar som har tillgång till barnomsorg och av föräldrar som förlorar sin barnomsorgsplats. Det är inte säkert att effekten av barnomsorg är densamma för dem som får tillgång till, som för de föräldrar som förlorar, sin plats. Jag har därför också skattat effekterna utan de föräldrar som bor i begränsad behandlingskommun. För kvinnor blir då effekten något lägre men är fortfarande stora, men precisionen minskar och resultatet är inte statistiskt skiljt från noll.

För att se om effekterna skiljer sig åt skattas effekterna för olika grupper av kvinnor. I Vikman (2010) undersöks om effekterna skiljer sig åt beroende på antalet barn, utbildningsnivå, mellan svenskfödda och invandrare, gifta och ogifta samt över ålder⁶. Här redovisas dock bara resultatet över de dimensioner som resultatet skiljer sig åt i *Tabell 6*, d.v.s. antalet barn och utbildning.

För kvinnor med ett barn hittas inga effekter medan sannolikheten att få arbete ökar mycket för de mödrar med mer än ett barn. Orsaker till detta kan vara att för de kvinnor med bara ett barn kan det vara lättare att hitta tid att söka arbete än för kvinnor med fler barn även när barnomsorg inte är tillgängligt.

⁶ Jag har även undersökt om effekterna av tillgång på barnomsorg skiljer sig åt mellan olika grupper av män, men fortfarande hittas inga effekter.

Tabell 6 Förändring i sannolikheten att få arbete vid tillgång på barnomsorg för olika grupper av kvinnor

Population	Barnomsorg	N
Ett barn	-0,121	27 923
Två barn	0,349 ***	40 019
Mer än två barn	0,309 **	17 219
Grundskola eller mindre	0,415 **	12 378
≤ 2 års gymnasium	-0,021	30 169
3-årigt gymnasium	0,311 **	20 937
Mer än gymnasium	0,370 **	21 677

Not: I skattningarna inkluderas kommungruppsspecifika effekter, tidseffekter, gruppeffekter utifrån yngsta barnets ålder, interaktioner mellan dessa och observerbara kontrollvariabler. Standardfel är klustrade på kommunnivå. ** och *** betecknar att skattningen är statistiskt säkerställt på 5 respektive 1 procentsnivå.

När det gäller utbildning är det de med endast grundskola som påverkas mest av reformen medan de med två års gymnasium eller mindre inte påverkades alls. För dem med universitetsutbildning är effekterna större än för dem med 3-årigt gymnasium.

Det finns en extra anledning att undersöka om effekterna skiljer sig åt för individer med olika mycket utbildning. Obligatorisk barnomsorg till arbetslösa var nämligen inte den enda reform som trädde i kraft 1 juli 2001 som kan påverka arbetslösas beteende. Även arbetslöshetsförsäkringen förändrades med höjda inkomsttak, vilket ökade arbetslöshetsersättningen för dem med tidigare hög inkomst. Denna reform, som utvärderas av Benmarker m.fl. (2007), ledde till längre arbetslöshetsperioder för män. Det är i linje med teorin (höjd a-kassa leder till höjd reservationslön) men kvinnornas arbetslöshetsperioder blev kortare. Benmarker m.fl. (2007) nämner maxtaxereformen som en möjlig orsak till skillnaderna mellan könen.

För att min undersökning ska fånga effekterna av tillgång på barnomsorg och inte effekterna av höjt tak i arbetslöshetsförsäkringen måste effekten av reformen i arbetslöshetsförsäkringen vara lika för någon av kontrollgrupperna som för behandlingsgruppen. Om detta inte är fallet kommer resultatet att påverkas även av förändringen i inkomsttaket men man kan då förvänta sig att effekterna skulle vara lägre för dem med hög tidigare inkomst. Tyvärr har jag inte tillgång till de arbetslösas tidigare inkomst men eftersom inkomst och utbildning kan antas ha ett positivt samband borde effekterna minska med utbild-

ning om den metod jag använder inte lyckas ta hänsyn till reformen i arbetslöshetsförsäkringen.

Att effekten ökar för dem med högre utbildning, när det gäller gymnasieutbildning och mer, talar för att resultatet beror på införandet av obligatorisk barnomsorg och inte reformen i arbetslöshetsförsäkringen.

6 Slutsats

Enligt regeringens proposition (1999/2000:129) skulle det bli lättare för småbarnsföräldrar att söka arbete mer effektivt till följd av att det blev obligatoriskt för kommunerna att erbjuda arbetslösa småbarnsföräldrar barnomsorg. Det skulle också bli lättare för föräldrarna att snabbare börja arbeta då barnen redan skulle ha en barnomsorgsplats.

För kvinnor tyder resultaten i den här studien på att reformen delvis fick den effekt regeringen hoppades på. Sannolikheten att få ett arbete ökade med 17 procent för de kvinnor som var arbetslösa efter reformen i behandlingskommunerna jämfört med de som var arbetslösa innan. Resultaten är dock något osäkra eftersom precisionen till stor del bestäms av de kvinnor som bor i kommuner som innan reformen tillhandahöll barnomsorg ett begränsat antal månader till arbetslösa. De estimerade effekterna kommer därför delvis också av att föräldrar förlorar sin barnomsorgsplats.

Resultaten varierar för olika grupper av kvinnor med små barn. För de kvinnor med ett barn finns inga skillnader i sannolikheten att få ett arbete före jämfört med efter reformen, medan sannolikheten att få ett arbete för dem som har två barn ökar med 35 procent.

När det gäller utbildningsnivå är det de personer med lägst respektive högst utbildning som påverkas mest. Ett rimligt antagande är att de kvinnor som har en universitetsutbildning har högre inkomst än de med gymnasieutbildning. Om reformen i arbetslöshetsförsäkringen hade påverkat resultaten borde därför inte de med universitetsutbildning ha högre sannolikhet att börja arbeta efter 1 juli 2001. Detta stärker därmed slutsatsen att effekterna som hittas i denna undersökning kommer från att barnomsorg blev tillgängligt för arbetslösa småbarnsföräldrar och inte av förändringen i arbetslöshetsförsäkringen.

Vad den totala effekten blir, av att sannolikheten att få ett arbete för arbetslösa mödrar ökar när barnomsorg är tillgängligt, är svårt att uttala sig om. Den

beskrivande statistiken visar att det inte främst är tiden som öppet arbetslös som minskar utan andelen mödrar som går från öppet arbetslösa till arbete.

Det som är något förvånande är att inga effekter på sannolikheten att få arbete hittas för män när det är så stora effekter som hittas för kvinnor. En anledning skulle kunna vara att huvudansvaret för barnen ofta fortfarande är mammornas. Enligt SCB:s tidsanvändningsundersökning lägger kvinnor mer än dubbelt så mycket tid på att ta hand om barnen än deras män (SCB 2003). Om mannen dessutom får ett arbete med högre inkomst än kvinnan kan det vara ett familjebeslut att kvinnan tar ett större ansvar för barnen. Detta för att möjliggöra för mannen att söka arbete och börja ett arbete om barnen inte har barnomsorgsplats när pappan är arbetslös.

I denna undersökning har jag bara tittat på hur tillgång på barnomsorg, vad gäller om barnen har en förskoleplats eller inte, påverkar sannolikheten för arbetslösa småbarnsföräldrar att få arbete. Eftersom antalet timmar barnomsorg per vecka som kommunerna erbjöd arbetslösa också förändrades skulle det vara intressant att undersöka om tiden barnen får vara i förskolan har en inverkan på föräldrarnas sannolikhet att lämna arbetslöshet för arbete. Det blir en viktig uppgift i kommande studier.

Referenser

- Anderson, P. M. och P. B. Levine (2002). "Child Care and Mothers' Employment Decisions.", I Card, D., Blank; R.M. (Red.), *Finding Jobs*. Russel Sage Foundation, New York, pp.420-462.
- Arulampalam, W. (2001). "Is unemployment really scarring? Effects of unemployment experiences on wages." *The Economic Journal*, 111(475):585–606.
- Bennmarker, H., Carling, K. och Holmlund, B. (2007) "Do Benefit Hikes Damage Job Findings? Evidence from Swedish Unemployment Insurance Reforms." *LABOUR*, 21(1):85-120.
- Carroll, N. (2006). "Explaining unemployment duration in Australia." *Economic Record*, 82(258):298–314.
- Clotfelter, C., Glennie, E., Ladd, H., och Vigdor, J. (2008). "Would higher salaries keep teachers in high-poverty schools? Evidence from a policy intervention in North Carolina." *Journal of Public Economics*, 92(5-6):1352–1370.
- Lundin, D.,Mörk, E., and Öckert, B. (2008). "How far can reduced childcare prices push female labour supply?" *Labour Economics*, 15(4):647–659.
- Mortensen, D. T. (1987). "Job search and labor market analysis", volume 2 of *Handbook of Labor Economics*, pages 849–919. Elsevier.
- Regeringens proposition (1999/2000:129) *Maxtaxa och allmän förskola m.m.*
- Røed, K. och Zhang, T. (2003). "Does unemployment compensation affect unemployment duration?" *The Economic Journal*, 113(484):190–206.
- SCB (2003). "Tid för vardagsliv Kvinnor och mäns tidsanvändning 1990/91 och 2000/01." Rapport nr 99.
- Skolverket (2007) *Fem år med maxtaxa. Uppföljning av reformen maxtaxa och allmän förskola m.m.* Rapport 294. Stockholm.
- Vikman, U (2010) "Does providing childcare to unemployed affect unemployment duration?", IFAU Working Paper 2010:5

IFAU:s publikationsserier – senast utgivna

Rapporter

- 2009:20** Böhlmark Anders, Oskar Nordström Skans och Olof Åslund "Invandringsålderns betydelse för social och ekonomisk integration"
- 2009:21** Sibbmark Kristina "Arbetsmarknadspolitisk översikt 2008"
- 2009:22** Eliason Marcus "Inkomster efter en jobbförlust: betydelsen av familjen och trygghetssystemet"
- 2009:23** Bennmarker Helge, Erik Grönqvist och Björn Öckert "Betalt efter resultat: utvärdering av försöksverksamhet med privata arbetsförmedlingar"
- 2009:24** Hensvik Lena, Oskar Nordström Skans och Olof Åslund "Sådan chef, sådan anställd? – Rekryteringsmönster hos invandrade och infödda chefer"
- 2010:1** Hägglund Pathric "Rehabiliteringskedjans effekter på sjukskrivningstiderna"
- 2010:2** Liljeberg Linus och Martin Lundin "Jobbnätet ger jobb: effekter av intensifierade arbetsförmedlingsinsatser för att bryta långtidsarbetslöshet"
- 2010:3** Martinson Sara "Vad var det som gick snett? En analys av lärlingsplatser för ungdomar"
- 2010:4** Nordström Skans Oskar och Olof Åslund "Etnisk segregation i storstäderna – bostadsområden, arbetsplatser, skolor och familjebildning 1985–2006"
- 2010:5** Johansson Elly-Ann "Effekten av delad föräldraledighet på kvinnors löner"
- 2010:6** Vikman Ulrika "Hur påverkar tillgång till barnomsorg arbetslösa föräldrars sannolikhet att få arbete?"

Working papers

- 2009:21** Åslund Olof, Anders Böhlmark och Oskar Nordström Skans "Age at migration and social integration"
- 2009:22** Arni Patrick, Rafael Lalive och Jan C. van Ours "How effective are unemployment benefit sanctions? Looking beyond unemployment exit"
- 2009:23** Bennmarker Helge, Erik Grönqvist och Björn Öckert "Effects of outsourcing employment services: evidence from a randomized experiment"
- 2009:24** Åslund Olof, Lena Hensvik och Oskar Nordström Skans "Seeking similarity: how immigrants and natives manage at the labor market"
- 2009:25** Karlsson Maria, Eva Cantoni och Xavier de Luna "Local polynomial regression with truncated or censored response"

- 2009:26** Caliendo Marco “Income support systems, labor market policies and labor supply: the German experience”
- 2009:27** Brewer Mike “How do income-support systems in the UK affect labour force participation?”
- 2009:28** Gautier Pieter A. and Bas van der Klaauw “Institutions and labor market outcomes in the Netherlands”
- 2009:29** Brugiavini Agar “Welfare reforms and labour supply in Italy”
- 2009:30** Forslund Anders “Labour supply incentives, income support systems and taxes in Sweden”
- 2009:31** Vörk Andres “Labour supply incentives and income support systems in Estonia”
- 2009:32** Forslund Anders och Peter Fredriksson “Income support systems, labour supply incentives and employment – some cross-country evidence”
- 2010:1** Ferracci Marc, Grégory Jolivet och Gerard J. van den Berg “Treatment evaluation in the case of interactions within markets”
- 2010:2** de Luna Xavier, Anders Stenberg och Olle Westerlund “Can adult education delay retirement from the labour market?”
- 2010:3** Olsson Martin and Peter Skogman Thoursie “Insured by the partner?”
- 2010:4** Johansson Elly-Ann “The effect of own and spousal parental leave on earnings”
- 2010:5** Vikman Ulrika “Does providing childcare to unemployed affect unemployment duration?”

Dissertation series

- 2009:1** Lindahl Erica “Empirical studies of public policies within the primary school and the sickness insurance”
- 2009:2** Grönqvist Hans “Essays in labor and demographic economics”
- 2009:3** Vikström Johan “Incentives and norms in social insurance: applications, indentifications and inference”
- 2009:4** Nilsson Peter “Essays on social interactions and the long-term effects of early-life conditions”
- 2010:1** Johansson Elly-Ann “Essays on schooling, gender, and parental leave”
- 2010:2** Hall Caroline “Empirical essays on education and social insurance policies”